

SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA

Zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy: „Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.”

1. Symptomy przemocy fizycznej:

- 1) siniaki na ciele dziecka (przede wszystkim na plecach, ramionach i udach) – świeże i w późnej fazie gojenia, duże otarcia naskórka;
- 2) specyficzne ślady na skórze przypominające blizny po ospie, a będące pozostałościami po parzeniu dziecka papierosem;
- 3) oderwane małżowiny uszne, tzw. uszy zapaśnika (zniekształcone małżowiny od uderzania dziecka w uszy), pozbawione włosów miejsca na głowie, złamana przegroda nosowa, złamania palców dłoni, wszelkie wielokrotne złamania kości, wylewy krwawe do gałek ocznych;
- 4) odparzenia na skórze wynikające z zaniedbań higienicznych, niezaopatrzone rany, ślady ugryzień przez człowieka, ślady duszenia, krępowania;
- 5) oparzenia rękawiczkowo-skarpetkowe oraz zlokalizowane na pośladkach i w dolnej części pleców;
- 6) zaburzenia psychosomatyczne, bóle wędrujące;
- 7) przemęczenie;
- 8) problemy z trawieniem;
- 9) blizny po samookaleczaniu

2. Symptomy przemocy w sferze emocjonalnej:

- 1) trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji przez dziecko;
- 2) negatywny obraz siebie;
- 3) negatywne myśli na temat siebie i innych;
- 4) przygnębienie;
- 5) strachliwość, agresja, gniew;
- 6) problemy z samoregulacją emocji;
- 7) oszołomienie, otępienie;
- 8) brak poczucia bezpieczeństwa;
- 9) smutek, apatia;

- 10) stany lękowe;
- 11) stany depresyjne.

3. Symptomy przemocy w sferze poznawczej:

- 1) trudności w nauce – pojawiające się nagle;
- 2) problemy koncentracją, pamięcią;
- 3) problemy z logicznym myśleniem;
- 4) trudności w ukończeniu zadanej pracy;
- 5) nieodrabianie lekcji;
- 6) nieprzygotowanie do zajęć, czego efektem są złe oceny szkolne;

4. Symptomy przemocy w sferze behawioralnej:

- 1) problemy z subordynacją oraz podporządkowaniem wobec obowiązujących reguł – obrażanie się, uciekanie z lekcji, negatywne interakcje z rówieśnikami oraz z nauczycielami;
- 2) dziwne reakcje na chęć niesienia pomocy, nieufność, wycofanie;
- 3) zachowanie buntownicze, agresywne;
- 4) problemy z komunikacją;
- 5) sięganie po substancje psychoaktywne.

5. Objawy molestowania seksualnego:

- 1) chroniczny ból;
- 2) zaburzenia układu pokarmowego;
- 3) migreny lub inne częste bóle głowy;
- 4) komplikacje ginekologiczne;
- 5) otarcia na wewnętrznej stronie ud;
- 6) lęk, niepokój;
- 7) zagubienie, wycofanie;
- 8) wyparcie traumatycznych przeżyć;
- 9) kompulsywne, agresywne zachowania seksualne wobec rówieśników/
dorosłych;
- 10) poczucie wstydu;
- 11) obwinianie się;
- 12) nerwica lub ogólna nieufność wobec ludzi.